

Inför partikongressen 2017

*Underlag och rekommendationer till ombud som också är medlemmar i
Socialdemokrater för tro och solidaritet*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kongressmaterialet gör oss glada och stolta _____	2
Men vi har kompletterande förslag på några områden _____	4
1. Migration _____	4
2. Tiggeri _____	5
3. Vapenexport _____	6
4. Miljö _____	7
5. Konfessionella friskolor _____	8
Och erbjuder dessutom lite fördjupande läsning _____	9
1. Migration _____	9
2. Tiggeri _____	12
3. Vapenexport _____	16
4. Miljö _____	17
5. Konfessionella friskolor _____	20

Kongressmaterialet gör oss glada och stolta

Vi inom Socialdemokrater för tro och solidaritet är glada och stolta över att vara en del av det socialdemokratiska partiet. Innehållet i kongresshandlingarna förstärker den känslan. Anslaget/tonen kombinerar allvar inför samtidens problem med konstruktiv optimism inför människans och politikens förmåga. Förslaget till politiska riktlinjer, liksom motioner och partistyrelsens svar, beskriver vår tids stora frågor: ökande klyftor i samhället, bostadsbrist, segregering, en alltmer ojämlig skola, hotet mot klimatet och vikten av solidaritet men också ordning och reda för att stötta de som tvingas fly.

Den 24 februari höll Stefan Löfven en presskonferens där han på ett klokt sätt beskrev att klyftorna mellan stad och landsbygd växer, mellan de med och de utan utbildning, mellan de som bott länge och de som nyligen kommit till Sverige. Så här sade han bl.a.:

I spåren av växande klyftor hotar otryggheten att växa. Det här är den största utmaningen för socialdemokratin att ta sig an de kommande åren. Vi kommer att ta oss an det genom att utveckla den svenska modellen, vi ska skapa fler jobb, vi ska minska klyftorna och vi ska stärka sammanhållningen. Det är så vi ska skapa trygghet i en ny tid.

Presskonferensen i sin helhet kan ses på [Socialdemokraternas Facebooksida](#).

Socialdemokratin är en frihetsrörelse. Vi erbjuder individen en mer grundläggande frihet än att välja mellan olika varor eller tjänster efter köpkraft. I de politiska riktlinjerna och i motionssvaren finns därför skrivningar som från flera perspektiv sätter individen, individens psykiska hälsa och stöd till individer i fokus. För många, både unga och äldre, är dagens samhälle och arbetsliv hårt och kravfyllt. Psykisk ohälsa kryper längre ned i åldrarna. Vi gläds över att motioner och partistyrelsens svar genomsyras av en medmänsklighet och solidaritet som tar dessa frågor på allvar. Vi välkomnar partistyrelsens löfte att utreda hur tandvårdssystemet kan förändras för att närma sig hälso- och sjukvårdens system, som ett svar på motioner bl.a. från Socialdemokrater för tro och solidaritet i Jönköping.

Flera motioner berör LSS, Lagen om stöd och service. Ett samhälle visar sin grad av civilisation genom hur det bemöter de som är svagast och därför är LSS en kärnfråga i välfärdsbygget. Det berör en mängd politikområden med betydelse för individens möjligheter att ha ett bra liv. Partistyrelsen ser komplexiteten i frågan, men debatten är inte färdig. Det är klokt att vänta på den statliga utredning som vår regering tillsatte 2016. Den har i uppdrag att modernisera LSS och ska leverera sitt svar 2018. Debatten på kongressen kommer att bidra till detta.

Den övergripande bild som kongresshandlingarna förmedlar kan göra att medborgarnas tilltro till politik ökar. Men det finns områden där Socialdemokrater för tro och solidaritet vill se att vårt parti formulerar en mer offensiv politik som respekterar mänskliga rättigheter och som är både solidarisk och realistisk.

Ett sådant område gäller kulturpolitiken, som kan spela en avgörande roll för att motverka hotet från Sverigedemokraterna i 2018 års val. Sverigedemokraternas kärna är deras etnocentriska

kulturpolitik. Idag har de omformulerat sin rasism genom att beskriva att de vill ”värna svensk kultur”. Detta är falsk politik och därför bör socialdemokratin utveckla en modern politik för mångkultur, religionsfrihet och demokrati i Sverige. I kongressmaterialet saknar vi en offensiv socialdemokratisk kulturpolitik som använder kultur och berättelser från hela världen som en ”förnyelsebar energikälla” i Sverige. Sverige är förändrat för alltid och det är bra. Socialdemokratin bör kunna kombinera kritik mot rasism med konstruktiv politik för mångfald.

Vi ser också ett behov av att balansera upp kravretoriken. Vi socialdemokraterna gör rätt i att ställa krav på att nyanlända och arbetssökande ska ta de utbildningar och arbeten som erbjuds. Men socialdemokrater ska inte bara ställa krav nedåt utan även uppåt. Socialdemokrater för tro och solidaritet vill att partiet formulerar krav mot t.ex. skattesmitare för att Sverige ska ha råd att vara ett land med en generell välfärd i tider av stor migration och segregation.

På fem områden vill vi lämna särskilda kommentarer och förslag. De följer på sidorna 4–7. Därefter har vi på sidorna 8–18 samlat några fördjupande texter till de fem områdena

Socialdemokrater för tro och solidaritet ser fram mot en konstruktiv kongress där vi möts med våra olika perspektiv och samlar styrkorna inför 2018 års val. Allt för att bygga en hållbar värld där alla behövs, alla får plats och alla har samma rätt och värde.

Men vi har kompletterande förslag på några områden

1. Migration

De lagar som regeringen införde 2016 för att minska flyktinginvandringen till Sverige är i stora delar kontraproduktiva för den migrations- och integrationspolitik vi socialdemokrater vill driva. Den motverkar effekten av andra politiska reformer. Kritiken från civilsamhället har också med rätta varit massiv. Bland annat för de enorma humanitära konsekvenser förslaget får, både inom och utanför Sveriges gränser.

Vi välkomnar därför partistyrelsens markering att åtgärderna är tillfälliga och inte ska vara i kraft längre än nödvändigt. För oss är det väsentligt att Socialdemokraterna har som ambition att underlätta familjeåterförening och återgå till ordningen med permanenta uppehållstillstånd. Detta bör också framgå tydligt i de politiska riktlinjerna.

I förslaget till politiska riktlinjer skriver partistyrelsen på sid 35, rad 17–20:

Sverige ska ta sin del av ansvaret för människor på flykt, men det förutsätter ett fungerande gemensamt asylsystem i EU, med en mer harmoniserad lagstiftning och tillämpning. Det är inte möjligt för Sverige att ha en lagstiftning som väsentligen skiljer sig från övriga länders i EU.

Vi menar att det är för passivt. Sverige bör mäta kvaliteten i vårt flyktingmottagande mot barnkonventionen, de mänskliga rättigheterna och folkrätten, inte mot EU:s lagstiftning. Inom EU ska Sverige verka för att höja respekten för mänskliga rättigheter och folkrätt, i annat fall bidrar vår politik till motsatsen och då kan vi inte heller förvänta oss att länder som tar emot Sveriges eller EU:s bistånd ska respektera mänskliga rättigheter och folkrätt.

Socialdemokrater för tro och solidaritet föreslår:

... Att citatet ovan ersätts av följande formulering: *"Sverige ska ta sin del av ansvaret för människor på flykt samtidigt som vi arbetar för ett fungerande asylsystem i EU. Vi vill påverka EU att i ökande grad följa mänskliga rättigheter, folkrättens krav och en stärkt asylrätt. I Sverige vill vi gå före genom att underlätta familjeåterförening och snarast återgå till ordningen med permanenta uppehållstillstånd."*

2. Tiggeri

I förslaget till politiska riktlinjer skriver partistyrelsen på sid 11, rad 25–27:

Vi kommer inte att passivt se på när tiggeri och hemlöshet normaliseras. Flera insatser behöver genomföras för att få bort tiggeriet. Vi behöver både verka för att de som i dag tigger erbjuds ett alternativ i hemlandet och skärpa lagar och regler i Sverige.

Den som träffar människor som tigger vet att tiggeri kortsiktigt gör skillnad för den enskilda familjen. Det tar tid att förändra politiska och sociala villkor i tiggarnas respektive hemland och det kommer att ta tid innan hållbar alternativ försörjning finns i hemländerna.

Socialdemokrater för tro och solidaritet anser att det är obarmhärtigt och osolidariskt att skärpa regler och lagar i Sverige om skärpningen hotar inkomstmöjligheterna för dessa utsatta människor. Däremot är det välkommet att stödja hemländerna på olika vis så människor på sikt inte behöver tigga, men det är ett långsiktigt projekt. Under överskådlig tid, tills EU har förbättrat sin sociala rättvisa, måste Sverige och andra rikare länder i EU räkna med att ge stöd till människor som måste försörja sig genom att tigga.

Tyvärr innehöll den tidigare samordnarens utredning om de utsatta EU-medborgarnas situation få eller inga förslag på faktiska lösningar. En ny utredning med fokus på fattigdomsbekämpning vore på sin plats. Vidare borde möjligheten att ge EU-migranter rätt till logi på något av storstädernas ordinarie härbärgen utredas, liksom möjligheten att ge dem utbildning i rättigheter och hur det politiska systemet fungerar i hemlandet.

Socialdemokrater för tro och solidaritet föreslår:

... Att följande formulering tillfogas citatet ovan: *”Sådana skärpningar får emellertid inte leda till att situationen för redan utsatta människor ytterligare försvåras.”*

3. Vapenexport

I häfte F ”Samarbete för gemensam säkerhet” skriver partistyrelsen på sid 70, rad 12–13:

Socialdemokraterna vill inte att vapen för strid ska exporteras till länder som allvarligt kränker de mänskliga rättigheterna.

Inledningsmeningen är mjukare formulerad än den text i Framtidskontraktet som antogs av kongressen 2013. Genom att skriva ”vapen för strid” istället för begreppet ”krigsmateriel” som brukar användas försvagas ambitionerna kraftigt. Om inte all krigsmateriel inkluderas i demokratikriteriet öppnar vi för att materiel som radar- och styrsystem eller materiel för träning i strid fortsätter exporteras till diktaturer. Det sänker ambitionerna från kongressen 2013.

Så här löd motsvarande formulering i Framtidskontraktet 2013:

Sverige behöver ett skarpt regelverk som förhindrar vapenexport till diktaturer och länder som grovt och omfattande kränker mänskliga rättigheter.

Det är viktigt att skrivningarna 2017 blir minst lika starka som 2013, för att på så sätt sända en signal till regeringen inför den kommande propositionen med anledning av KEX-utredningen. Det finns en majoritet i riksdagen för ett skarpt förbud mot att sälja vapen till diktaturer och det bör utnyttjas.

Socialdemokrater för tro och solidaritet föreslår:

... Att följande formulering från 2013 års kongress förs in under rubriken ”Global utveckling för fred och rättvisa” i de politiska riktlinjernas avsnitt 6: ”Sverige behöver ett skarpt regelverk som förhindrar vapenexport till diktaturer och länder som grovt och omfattande kränker mänskliga rättigheter.”

4. Miljö

Generellt har partistyrelsen en bra viljeriktning i sina skrivningar. Det kan leda till viktiga steg för ett hållbart samhälle, t.ex. omställningen till ett 100 % förnybart energisystem. Men det finns skäl att skärpa några av skrivningarna och förslagen.

I häfte E ”Världens första fossilfria välfärdsland” skriver partistyrelsen på sid 4, rad 9–12:

Vi socialdemokrater driver en tydlig och konkret politik för att ersätta fossila bränslen och råvaror i industrin och i transportsektorn. Sverige har enorma möjligheter att använda råvaror från skogen för att ersätta oljebaserade, t.ex. i drivmedel och i material. Så blir skogen vårt gröna guld.

Det partistyrelsen skriver är inte fel, men det saknar en konkret nerv. Socialdemokrater för tro och solidaritet vill att Socialdemokraterna ska skärpa och vidga sin problemformulering, men även konkretisera innebörden av ”skogen är vårt gröna guld”. Ett samhälle som ska byggas av grön hightech medför genomgripande tekniska och ekonomiska möjligheter för de universitet, skolor, företag och länder som tar en tät position i arbetet för att lösa dagens klimat- och miljöproblem.

Ett exempel på behovet av skärpning är när partistyrelsen föreslår att motion E20 ”Synliggjorda materialflöden behövs för en hållbar utveckling” ska anses besvarad. Den bör istället bifallas. Motionens förslag ger en förutsättning för en cirkulär ekonomi och skulle hjälpa svenska universitet och industri att bli föregångare i en kunskaps- och teknikkrävande verksamhet. Det är ett offensivt sätt att vidga problemformuleringen och att konkretisera innebörden av den miljöpolitik som Socialdemokraterna vill föra.

I häfte E ”Världens första fossilfria välfärdsland” skriver partistyrelsen på sid 14 rad 9–10:

Naturgasens framtid påverkas av att användningen av fossila bränslen måste minska. I övergången mot ett fossilfritt samhälle kan dock naturgasen utgöra ett viktigt alternativ till oljan.

Det är inte hållbart. Medan biogas är hållbart från ax till limpa och skapar arbetstillfällen som är knutna till Sveriges ”gröna guld”, gör naturgas Sverige fortsatt beroende av ett fossilt bränsle. Budskapet och ambitionen måste därför vara att naturgasen ska fasas ut fortast möjligt, inte som i nuvarande text där den ges en upplyft roll i en övergångsfas.

Socialdemokrater för tro och solidaritet föreslår:

... Att motion E20 bifalles istället för anses besvarad.

5. Konfessionella friskolor

I förslaget till politiska riktlinjer skriver partistyrelsen på sid 15, rad 28–29:

Vi vill se ett hårdare regelverk för religiösa friskolor och vi vill skärpa tillsynen för att säkerställa att all undervisning står fri ifrån religiös och politisk påverkan.

Socialdemokrater för tro och solidaritet välkomnar detta. Det finns goda skäl att skärpa kraven på konfessionella friskolor. Vi välkomnar också att partistyrelsen inte vill att konfessionella skolor ska förbjudas eller fråntas möjligheten till statligt stöd, vilket en del motioner föreslår.

Enligt skollagen ska skolans och gymnasiets verksamhet vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Samtidigt kan vi inte gå förbi Europakonventionens skrivning om mänskliga fri- och rättigheter. Socialdemokratin bör kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt.

Europakonventionens artikel 9 om religionsfrihet återspeglar vad som sagts i FN:s deklaration om Mänskliga rättigheter att undervisning innefattas i begreppet religionsutövning. I artikel 2 i Europakonventionens tilläggsprotokoll från Paris 1952 står följande:

Ingen får förvägras rätten till undervisning. Vid utövandet av den verksamhet som staten kan ta på sig i fråga om utbildning och undervisning skall staten respektera föräldrars rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.

Eftersom många påstår att vi kan ha friskolor, ”bara de inte är religiösa”, är det viktigt att komma ihåg att det just är rätten till en utbildning i enlighet med religiösa och filosofiska övertygelser som artikeln primärt är avsedd att skydda.

Det finns goda skäl för att motverka segregation och att säkerställa att undervisningen utgår från en demokratisk värdegrund. Men det gäller friskolesystemet i stort och därför är skärpta krav och ökad kontroll att föredra framför förbud mot enskilda uttryck för detta system. Förbud är dessutom lätta att runda, det finns exempel på det (se om Laboraskolan i fördjupningsdelen nedan).

Socialdemokrater för tro och solidaritet föreslår:

... att kongressen bifaller partistyrelsens förslag, såväl i de politiska riktlinjerna som i svaret på motioner i ämnet.

Och erbjuder dessutom lite fördjupande läsning

För den som vill fördjupa argumentationen finns nedan ett antal texter, bl.a. från företrädare för Socialdemokrater för tro och solidaritet. Länkar till publicerade texter följs av texten inklippt, för att underlätta läsningen.

1. Migration

DN Debatt 160311: Föreslagna flyktinglagarna försämrar integrationen

<http://www.dn.se/debatt/foreslagna-flyktinglagarna-forsamrar-integrationen/>

Regeringsförslaget måste ändras. Regeringen har tydliggjort att den vill göra barnkonventionen till lag, föra en feministisk utrikespolitik och prioritera mänskliga rättigheter. Men regeringens lagförslag för att minska flyktinginvandringen förtar effekten av precis den politiken, skriver företrädare för fyra S-organisationer.

I går, den 10 mars, avslutades en rekordkort remissomgång av regeringens lagförslag för att minska flyktinginvandringen till Sverige. Förslaget är i stora delar rent kontraproduktivt för den migrations- och integrationspolitik vi som socialdemokrater vill driva och motverkar effekten av andra politiska reformer. Kritiken från civilsamhällets remissinstanser har också med rätta varit massiv. Bland annat för de enorma humanitära konsekvenser förslaget förväntas få, både inom och utanför Sveriges gränser.

Vi vill uppmana våra representanter i regeringen att förändra bärande delar av detta förslag, innan det läggs fram i riksdagen. I kombination med saker som det samarbete med Turkiet som EU enades om i veckan ser vi att asylrätten är äventyrad.

I dag beviljar Sverige som huvudregel permanenta uppehållstillstånd till flyktingar och andra skyddsbehövande. Lagförslaget innebär att permanenta uppehållstillstånd inte längre ska vara en möjlighet för de allra flesta som flyr. Första prövningstillfället ska bevilja uppehållstillstånd i tre år och så kallade ”alternativt skyddsbehövande”, alltså flyktingar som är utsatta för en personlig risk till följd av exempelvis väpnad konflikt som den i Syrien, i ett år. Detta ska sedan omprövas vart tredje respektive varje år med risk för utvisning. Så kallade övriga skyddsbehövande, personer som i dag av andra anledningar bedöms vara i behov av skydd, ska helt undantas rätten till uppehållstillstånd.

Lagen ska visserligen vara tidsbegränsad. Men andra sammanhang har visat att den här typen av försämringar tenderar att bli permanenta. Förslaget riskerar dessutom att få allvarliga konsekvenser även under de tre år som det är tänkt att gälla.

Regeringen har tydliggjort att den vill göra barnkonventionen till lag, föra en feministisk utrikespolitik och prioritera mänskliga rättigheter. Samtidigt förtar detta

förslag effekten av precis den politiken: det saknar helt både barnrätts- och genusanalys och har dragit på sig enormt hård kritik från viktiga remissinstanser, som Amnesty, RFSL, Rädda Barnen, Röda korset och Svenska kyrkan. Regeringen måste därför genomföra en ordentlig konsekvensanalys och säkerställa att samtliga lagändringar är förenliga med både EU-rätt och Sveriges internationella åtaganden i övrigt. Något som i nu liggande förslag är högst tveksamt.

Våra organisationer har liksom regeringen haft ambitionen att se över möjligheterna till lagliga vägar till Europa. En utredare har tillsatts och ska under 2017 lämna sina förslag om hur det skulle kunna gå till. Idag är familjeåterförening i princip den enda säkra och legala vägen till Sverige. Men nu föreslår regeringen att denna möjlighet kraftigt krymps. Detta riskerar att tvinga ut fler barn och kvinnor på havet.

Regeringen har sedan tidigare en ambition om att förenkla regelsystem och minska byråkratin i mottagandet, och har av den anledningen skjutit till resurser till Migrationsverket och kommunerna. Det aktuella lagförslaget skjuter dock den ambitionen i sank. De förändringar som regeringen föreslår kommer kräva stora resurser. Ökningen av omprövningar och överklaganden beräknas bli enorm, inte minst genom införandet av skillnader mellan flykting och skyddsbehövande i och med de tillfälliga uppehållstillstånden. Redan hårt tyngda myndigheter får en kraftigt ökad administrativ börda.

En av lagförslagets allvarligaste befarade konsekvenser är försämrade förutsättningar för snabb och nödvändig etablering och integration. Bland annat på grund av införandet av tidsbegränsade uppehållstillstånd och försämrade möjligheter till familjeåterförening. Det är särskilt olyckligt eftersom vi samtidigt ser många bra regeringsinsatser för viktiga socialdemokratiska ambitioner, som att snabbt låta nyanlända komma i arbete. Reformen som riskerar att förlora betydligt i styrka i och med detta lagförslag. Föreställ dig själv hur du skulle kunna tillgodogöra dig behandling och rehabilitering av trauma efter krig, övergrepp eller flykt – om du visste att du riskerar att tvingas återvända inom ett år. Eller fråga svensklärare hur det är att undervisa människor som har barn, syskon eller föräldrar som blivit kvar och riskerar att dö i krig.

Svenska kommuner har ofta som målsättning att få fler invånare och skattebetalare. Att många människor vill komma till Sverige borde därför ses som en möjlighet snarare än ett problem. Men om ett samhälle ska kunna ta tillvara alla människors potentiella resurser, är möjligheterna att ta med sig sin familj till sitt nya hem och vetskapen om att man kommer kunna stanna, förstås avgörande.

Asylsökande behöver liksom alla andra, känna sig välkomna, och ges både möjligheter att planera för framtiden och rätt att vara med sina familjer för att ha goda förhållanden för att etablera sig och starta ett nytt liv som medborgare, med

både rättigheter och skyldigheter. Men det förslag som nu ligger på bordet underminerar grundläggande förutsättningar för att de som kommer hit ska kunna tillägna sig utbildning och fokusera på att söka jobb.

Det som händer i Sverige får också konsekvenser i övriga Europa. Den nya asylpolitiken har haft som uttalat syfte att skicka en signal till andra länder att ta större ansvar för flyktingmottagandet. Det har dock visat sig ha snarast omvänd effekt. Sverige har tidigare setts som ett föregångsland. Opinionsbildare runt om i Europa har kunnat peka på hur ett generöst flyktingmottagande fungerat väl. Men sedan Sveriges regering bytte retorik och börjat inskränka flyktingars möjligheter, så har många länder följt vårt exempel. Till exempel Danmark och Tyskland.

EU:s ”race to the bottom” har fått förnyad kraft. Att övertyga övriga Europa om att det klarar ett ökat flyktingmottagande ter sig som en omöjlig uppgift om vår regering väljer att tydligt signalera att inte ens vi som var bäst i klassen klarar det.

Våra organisationer har tidigare tydligt markerat avståndstagande från en mer restriktiv flykting- och asylpolitik. Inte minst för att vi ser att asylrätten undergrävs.

Att genomdriva förslag som tagits fram i en så snabb process och har så tydliga brister i konsekvensanalys, riskerar att få både humanitärt och ekonomiskt kostsamma följder. I en tid när Europa gör upp med Turkiet om urholkning av asylrätten och världen akut behöver fler, inte färre, exempel på politiskt mod, uthållighet och eftertanke, är det särskilt allvarligt att driva igenom förslag som riskerar så mycket på så skakig grund.

Ulf Bjereld, Socialdemokrater för tro och solidaritet

Philip Botström, SSU

Mikael Leyi, Migrationspolitiska S-föreningen

Elin Yhasdotter, S-studenter

2. Tiggeri

ETC Debatt 170228: Målet borde vara att minska fattigdomen

<http://www.etc.se/debatt/malet-borde-vara-att-minska-fattigdomen>

Som socialdemokrater kan vi inte ta över politiska förslag från den extrema högern för att blidka en förmodad väljaropinion.

Frågan om tiggeri rör upp känslor men väldigt sällan presenteras några svar på de frågor som borde ställas: Hur ska man få alla länder att ta ansvar? Hur ska man minska fattigdomen och vilken väg ska man gå för att lösa problemen kring EU-migranter?

Det här kommer förmodligen vara en viktig fråga i det kommande valet, likaså på Socialdemokraternas kongress i april. Partiledningen har släppt det av civilministern luftade förslaget på ett tiggeriförbud, vilket är positivt, men vi oroar oss över vissa andra förslag som läggs fram. Att skärpa ordningslagen tror vi i Hjärta är fel väg att gå. Genom fler restriktiva lagar riskerar man att ytterligare stigmatisera en redan utsatt grupp.

Sällan tidigare har fattigdom varit så nära oss – inte bara långt bort i andra delar av världen och inte endast på nyhetsbilder. Nu syns det här, utanför våra matbutiker, och det är svårt att inte påverkas. Vi tror på att försöka hitta vägar och lösningar där EU-migranterna får en värdig behandling, förslag som sätter fokus på att minska människors utsatthet och fattigdom, inte fokus på att privatpersoner ska slippa se och kunna avhysa fattiga människor från sin mark.

Vad gäller lagförslaget om göra det lättare att avvisa människor från privat mark så tror vi tyvärr regeringen är helt fel ute. Att som Morgan Johansson hävda att man minskar problemet med tiggeri genom att göra det svårare att upprätta bosättningar är att blunda för det grundläggande problemet. Problemet är fattigdom, inte de fattiga.

Ett politiskt problem löses med politiska förslag där man ser de orsakerna till problemet – inte symtomen. Man kan således inte härleda EU-migranternas situation till att det finns för få ordningslagar. Detta kan man tydligast se i Danmark, som just har valt tiggeriförbud som väg. Trots reprimander med fängelse i upp till sex månader har antalet tiggare i Danmark inte minskat. Utsattheten för EU-migranterna har alltså inte bara blivit värre då man kan fängslas och stigmatiseras – den önskade effekten har också uteblivit.

Så ja, vi från Hjärta är för att man försöker ta fram olika förslag på hur man kan göra det bättre för utsatta människor – men inte på den väg som nu sköljer över den politiska scenen där utsatta människor blir föremål för granskning och hårdare

reprimander. Som socialdemokrater kan vi inte ta över politiska förslag från den extrema högern för att blidka en förmodad väljaropinion. För är det något som förenar extremhögern i Europa är det – utöver muslimhatet – föraktet mot svaghet. SD lägger ut miljonbelopp av sitt statliga partistöd (alltså skattepengar) på att ”annonsera” mot tiggeri i utländska tidningar och i tunnelbanan. Låt oss inte gå på den retorik som presenteras där. Att ändra i ordningsstadgan för att klämma åt samhällets allra mest utsatta människor är inte acceptabelt.

Lösningen kan bara vara politisk, inte juridisk och polisiär. Vi behöver hitta lösningar, inte förbud. Ökad samverkan mellan Sverige och andra europeiska länder är en förutsättning för att minska EU-migranternas strukturella utsatthet.

Tyvärr innehöll den statliga utredning som Martin Valfridsson lade fram om de utsatta EU-medborgarnas situation få eller inga förslag på faktiska lösningar. En ny utredning med fokus på fattigdomsbekämpning vore på sin plats.

Ett annat konkret förslag är att utreda möjligheten att ge EU-migranterna rätt till logi på något av storstädernas ordinarie härbärgen. Idag har de inte det eftersom EU-reglerna om fri rörlighet vilka föreskriver att EU-medborgare ska ha resurser att försörja sig själva utan att belasta det mottagande landets socialförsäkringssystem. Som det är nu får exempelvis Svenska kyrkan och Stockholms Moské dra ett allt för tungt lass.

På kongressen hoppas vi därför att det blir en meningsfull debatt med rätt orsak som grund för detta problem. Människors rätt till att inte vara fattiga, människors rätt till ett värdigt liv bör vara i fokus.

Socialdemokratin har historiskt varit mycket framgångsrik för att åstadkomma den typ av reformer som löst enorma problem med klyftor och fattigdom. Detta behövs akut nu, i hela Europa. Vi är övertygade om att vi kan göra det igen.

Aya Zemzem Mohammed

Börje Bergfeldt

Båda sitter i styrelsen för hjärta – Socialdemokrater för tro och solidaritet i Stockholm

Reflektioner från prästen Anna Karin Hammar (ej publ.)

Om värdighet

Det är ovärdigt att människor är diskriminerade, utsatta och fattiga och ber andra om pengar, s.k. tiggeri, men det är inte ovärdigt för den som tigger utan för dem som inte gör något för att förändra den situation som en utsatt, ofta romsk och rumänsk medborgare, står i. Den som tigger är inte enbart ett offer för omständigheter utan en aktör som försöker att göra något åt sin situation. Forskning jämte erfarenheter

från besök i kommuner i Rumänien där ortens tiggare kommer från (t ex har Uppsala och Strängnäs gjort sådana besök) visar att anledningen till migration inklusive tiggeri ofta är att försöka få inkomster till att förbättra sitt skjul eller enkla hus, sätta in riktiga glasfönster, bygga ett rum till, eller köpa en lite mera centralt belägen tomt där byggnation kan ske med vatten och avlopp indragna.

Det gäller att vara medveten om att en inkomst i jordbruket i Rumänien, där arbetslösheten bland romer är stor, kan ge cirka tjugo kronor per dag medan en tiggarmugg i Sverige vid dagens slut kan ha inbringat minst 100 kronor, varierande lite efter geografisk spridning.

Det andra skälet till att söka arbete och när det inte går att få jobb, tigga, i västeuropeiska städer och orter, är att hjälpa till med försörjningen för det dagliga livet för familjemedlemmar i Rumänien. De remitteringar som skickas till romska familjer i Rumänien från ett ofta strapatsrikt migrationsliv i västeuropeiska städer inbegriper stora belopp. Principiellt jämförbart med remitteringar i stort från migranter i världen som numera trefaldigat världens samlade bistånd i omfång.

Detta innebär att migration, inklusive att söka arbete och att tigga, ofta kombineras de två, inte är en defensiv åtgärd utan i huvudsak (undantag av utnyttjande kan förekomma) en konstruktiv handling, ett aktörskap, med syfte att nå vissa specifika utvecklingsmål hemma i Rumänien. Källor till de rumänska romernas migrationsaktivitet: MigRomprojekt koordinerat vid universitetet i Manchester. Berättelser från besök i Rumänien från Uppsala och Strängnäs. Intervjuer.

Att tro att en situation är värdigare i Rumänien än på Stockholms gator är i många fall en villfarelse. Det är ovärdigt oss i Sverige att inte försöka förändra situationen i stort och många i Sverige har formulerat en fempunktsstrategi. Den ena strategin står inte över den andra. De kompletterar varandra. De fem strategierna är:

1. Hälsa alltid, se i ögonen, och ge ofta, om du kan, pengar i koppen.
2. Stöd den kommunala/landstingets omsorg och civilsamhällets omsorg om de utsatta EU-medborgarnas behov av tryggt husrum, sjukvård mm i Sverige. Erfarenheten visar att om boendet är tryggt ökar möjligheten att både söka och få olika betalda jobb.
3. Stöd de svenska biståndsorganisationerna i Rumänien och kyrkornas arbete i Rumänien. Antiziganismen som finns i Rumänien, som har sin bakgrund i att romerna har varit slavar in på 1800-talet, gör att den självklara jämlikheten och likavärdet inte finns i det rumänska samhället. Den självklara jämlikhet som oftast finns i kyrkorna är en stor resurs till attitydförändring.

4. Stöd den svenska regeringens samarbete med Rumänien och Bulgarien och försöken att genom avtal och kollegialt stöd och uppmuntran bistå i förändringen för de fattigaste och mest utsatta och diskriminerade i Rumänien.
5. Ge stöd till romsk politisk representation på alla nivåer inom hela EU. Samhällsforskning visar att en förtryckt grupp aldrig kan på ett mera genomgripande sätt förändra sin utsatta situation utan egen politisk representation på alla nivåer.

Rätt till hälsovård

Det är begynnande praxis och en lämplig policy att de utsatta EU-migranterna erbjuds samma villkor i sjukvården som papperslösa. Detta ska vara en temporär policy tills dess att Rumänien och Bulgarien löst frågan om socialförsäkring och sjukvård för alla. Här är det lämpligt att Socialdemokraterna är pådrivande för att inom EU skapa möjligheter för att använda fondmedel, t.ex. den Europeiska Socialfonden, för täckande av de utsatta EU-medborgarnas, romernas, sjukförsäkring i Rumänien och Bulgarien.

Utsatthet och tiggeri och ovärdiga förhållanden

Det är en stor brist i partistyrelsens riktlinjer att utsatthet och tiggeri jämföras. Tiggeri kommer ur utsatthet, som en strategi att genom migration vända situationen. Utsattheten är grundorsaken, tiggeriet är en av flera strategier att möta och motarbeta utsattheten, under svåra umbäranden, men ändå med ett mål i sikte. Det är fel att jämföra dem. Det ena är orsak och det andra är effekt, men inte bara effekt utan också strategi. De allra fattigaste och mest utsatta i Rumänien har inte kapacitet att klara den utmaning som migration innebär, vare sig ekonomiskt eller på andra sätt.

3. Vapenexport

Ulf Bjerelds blogg 170212: Nu gäller det – förhindra svensk vapenexport till diktaturer

<http://ulfbjereld.blogspot.se/2017/02/nu-galler-det-forhindra-svensk.html>

Det drar ihop sig till en rejäl debatt om svensk vapenexportpolitik. I början av sommaren lägger regeringen fram en proposition baserad på [KEX-utredningen](#) (Krigsmaterielexportöversynskommittén), vilken presenterade sitt betänkande i juni 2015. I KEX-utredningens uppdrag ingick att ge förslag på skärpt lagstiftning för svensk vapenexport till icke-demokratier.

KEX-utredningen presenterade flera goda förslag för att öka transparensen och den parlamentariska kontrollen av svensk vapenexport. Den var också tydlig med att sysselsättnings- eller näringslivsskäl inte kunde utgöra grund för svensk vapenexport. Däremot valde utredningen att inte formulera ett demokratikriterium som var så starkt att svensk vapenexport till diktaturer omöjliggjordes. I stället beskrev utredningen demokratikriteriet som "ett hinder", vilket skulle relateras till en politisk helhetsbedömning i varje enskilt fall. Utredningen valde medvetet bort alternativet att beskriva demokratikriteriet som ett "absolut" hinder.

När propositionen väl kommer i början av sommaren har det gått två år sedan utredningen presenterade sina förslag. Innan dess genomförs Socialdemokraternas partikongress 8-12 april, i Göteborg. [Framtidskontraktet](#) som antogs på partikongressen 2013 slår fast att *Sverige behöver ett skarpt regelverk som förhindrar vapenexport till diktaturer och länder som grovt och omfattande kränker mänskliga rättigheter*. Notera formuleringen. Ett regelverk som "förhindrar vapenexport" är en starkare formulering än ett regelverk som utgör "ett hinder". (Ja, Djävulen gömmer sig i detaljerna.)

Jag förutsätter att kongressen 2017 kommer att vilja ha en formulering som är minst lika stark som 2013, och därmed sända en viktig politisk signal till regeringen inför den stundande propositionen. Det finns faktiskt en majoritet i riksdagen för ett skarpt förbud mot att sälja vapen till diktaturer. Förutom de rödgröna ställer även Liberalerna och Kristdemokraterna sig bakom ett sådant krav. Här finns inga skäl att tveka.

Så rusta dig inför en stundande debatt om svensk vapenexport - till exempel genom att läsa **Linda Åkerströms** utmärkta och helt färska bok "[Den svenska vapenexporten](#)" (Leopard, 2017). Boken kan [beställas här](#). Eller varför inte **Klas Corbelius** kapitel om svensk vapenexport i boken "[Framtidsarvet. Svensk utrikespolitik trettio år efter Olof Palmes död](#)" (Bokförlaget Korpen, 2016).

4. Miljö

Aktuell hållbarhet debatt 160513: Omställningen måste bli mer effektiv

<http://www.aktuellhallbarhet.se/omstallningen-maste-bli-mer-effektiv/>

Drivkraften och rättesnöret för detta kan vara ett nytt miljömålssystem, skriver Matilda Ernkrans från Socialdemokraterna, som är ordförande i riksdagens miljö- och jordbruksutskott.

Miljöförstörelsen och förändringar i vårt klimat oroar oss. Det är utmaningar som testar människans och samhällets förmåga. Socialdemokraterna som parti bärs av tilltron till att vi kan påverka vår samtid och framtid, en tilltro till vår gemensamma förmåga. Vi är samhällsbyggare enligt svensk modell. Ett framtidsparti.

I dag, den 13 maj, möts socialdemokrater från hela landet till miljökonferens i Stockholm. Vi ska inspireras av intressanta föreläsare, utmanas och samlas till det som är ett startskott för vårt politikutvecklingsarbete på miljöområdet inför partikongressen 2017 och inför valet 2018.

Vi har utvecklat vår miljöpolitik under många år. Och fortsätter det arbetet. Det var inte en slump att FN:s första miljökonferens hölls i Stockholm 1972, med Olof Palme som inledningstalare. Socialdemokratin utvecklade miljöbalken – lagstiftningen som är till för att skydda våra miljövärden till nästa generation. Vi var med och skapade miljömålssystemet och koldioxidskatten. Listan kan göras lång.

I dag är våra ledord, bredare och djupare. Vi talar om en omställning av samhället till hållbarhet. För oss socialdemokrater är alltid riktningen ett steg framåt, aldrig bakåt. Omställningen innebär inte minskad tillväxt utan hållbar tillväxt. Omställningen innebär inte sämre välfärd utan bättre.

Vi tror på en omställning som görs varaktig och hållbar med så breda uppslutningar som möjligt. Kanske ger det inte de tjugaste pamfletterna men det levererar den stabilitet som en omställning på riktigt kräver. Den som handlar om vår överlevnad, vår civilisations framtid och vårt sätt att säkra att våra barn och barnbarn tar över en värld och en miljö som stödjer deras liv och framtid.

Grunden för en ny modern socialdemokratisk miljöpolitik som bär framåt tror vi kan tecknas i ett antal principer:

- Politiken för en hållbar utveckling bör vara sammanhållen och strategisk på alla politikområden. Den bör tas fram i så bred samverkan som möjligt för att ge tydliga långsiktiga signaler om inriktningen

- Den ekonomiska politiken måste stödja hållbar utveckling genom att komplettera BNP med mått som indikerar samhällets resursutnyttjande och miljöpåverkan.
- Näringslivet ska delta i omställningen genom att redovisa miljöpåverkan tydligare, genom att investerare får god information när de investerar i fonder och aktier.
- Samhället ska genom investeringsfonder för innovation och hållbar tillväxt och genom att de statliga företagen agerar förebilder med mer miljöinriktad ägarstyrning stimulera omställningen
- Ta stora steg mot en mer cirkulär ekonomi. Återvinning, återanvändning och utvinning av resurser från samhällets sophögar ger jobb och minskad resursanvändning
- Planera för ett mer klimatsmart och miljövänligare samhälle. Våra planeringsinstrument måste bli mer tydligt inriktade mot att vi ska ställa om till ett hållbart och fossilfritt land.
- Teknikutveckla, stimulera innovationer och utbilda för utveckling av fossilfria bränslen och material, för ny teknik som minskar spridningen av kemikalier, av övergödande ämnen och av ett konkurrenskraftigt innovativt och miljövänligare jordbruk.
- Miljöskatterna måste åter vara ett redskap för omställning. Miljöskatternas andel av BNP har kraftigt minskat. Förorenaren måste betala, den principen har urholkats de senaste tio åren. Samtidigt måste subventioner av miljöskadlig verksamhet avvecklas.

Omställningen måste bli mer effektiv genom ett tydligare samspel mellan lokala, regionala, nationella och internationella aktörer. De som kan och vill gå före ska kunna få göra det.

Drivkraften och rättesnöret för detta kan vara ett nytt miljömålssystem. Dagens miljömål ska vara uppnådda till 2020 förutom klimatmålet som har ett senare definierat årtal. Vi måste redan nu börja ta fram en modell som bättre ser till det moderna samhällets utmaningar i en mer globaliserad värld.

De nio planetära gränserna som utvecklats av en grupp forskare ledda av Johan Rockström vid Stockholms universitet innebär ett för mänskligheten antal avgörande mätbara indikatorer. Det är intressant. Dagens 16 miljömål ryms alla inom någon av de nio gränserna så ett sådant system innebär inte en ambitionssänkning utan en uppgradering till en modell som är mer tydlig, mätbar och relevant.

De är med tillförsikt vi socialdemokrater tar oss an det framtidsinriktade samhällsbygget. Vi lär av vår historia som ett parti som genomfört stora samhällsutvecklingsprång. Vi ledde omställningen från ett fattigt Sverige till välfärdsland. Vi ska klara en omställning som bär miljö, klimat, jobb, kunskap och välfärd på samma sätt. Hållbart. Enligt svensk modell.

Matilda Ernkrans (S), ordförande i riksdagens miljö- och jordbruksutskott

5. Konfessionella friskolor

TV-sänd debatt 160923 (44 minuter): Ska religiösa friskolor förbjudas?

<http://www.svt.se/nyheter/svtforum/ska-religiosa-friskolor-forbjudas>

Diskussion mellan förespråkare och kritiker om hur de ser på frågan och vad som bör göras i framtiden.

Religiösa friskolors vara eller icke vara har debatterats intensivt under senare år. Kritiker menar att religion inte ska påtvingas på skolbarnen och att skolorna i sig försvårar integrationen. Förespråkare menar att det ska råda religionsfrihet i landet och att det är friskolesystemet i sig som är huvudproblemet.

Debatt mellan Daniel Färm, styrelseledamot i Humanisterna och vice ordförande Socialdemokraterna i Vallentuna och Thomas Strand, styrelseledamot Socialdemokrater för tro och solidaritet och riksdagsledamot Socialdemokraterna under ledning av Monika Arvidsson, utredningschef Tankesmedjan Tiden.

Thomas Strands huvudbudskap i debatten:

- Skolans verksamhet ska vila på vetenskap och beprövad erfarenhet (Skollagen).
- Skolan ska vara öppen för alla och vara en mångfaldsplats, där elever med olika bakgrund möts – olika nationaliteter, olika religioner eller icke-religioner, pojkar och flickor etc.).
- Jag själv är anhängare av icke-konfessionella skolor, men friskolesystemet har öppnat upp för friskolor med konfessionell inriktning.
- Idag finns omkring 66 sådana skolor: 1 judisk, 11 muslimska och 54 kristna (vet inte om siffrorna stämmer exakt).
- Konfessionella friskolor ska följa skollagen, vilket betyder att man ska ha en icke-konfessionell undervisning, följa läroplaner, kursplaner och timplaner samt vara öppen för alla.
- Frågan om konfessionella friskolor är komplex:
  - Europakonventionens skrivning om mänskliga fri- och rättigheter kan vi inte gå förbi.
  - Ska vi då även förbjuda den judiska skolan och den katolska skolan? Jag tror inte att någon vill det.
  - Plymothbrödernas skola i Smålandsstenar, Laboraskolan AB, sökte först att bli en konfessionell friskola, men fick avslag. Då bytte de taktik och sökte som ett aktiebolag och fick tillstånd. Det går att gå runt problematiken.
  - Konfessionella friskolor kan vara ett skydd för minoritetskulturer.
- Jag tycker att kvalitetskontrollen ska öka
  - Vid ansökan
    - Följa skollagen – vetenskap och beprövad erfarenhet.
    - Demokratiska värderingar.
    - Jämställdhet.
  - Tuffare kvalitetskontroller – inspektioner av Skolinspektionen.